

[Poul Dam.]

dende, at dette kan ikke gennemføres; der skal foretages et stort forarbejde, før man kan nå frem til den endelige lov. Det havde jo været akkurat lige så godt at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning, hvor der simpelt hen var antydet noget om et princip. Det havde givet os de samme muligheder for det udvalgsarbejde, som også jeg håber vi kommer i gang med jævnsides med de undersøgelser, som foretages i ministeriet.

Der er jo en række problemer af generel art omkring dette. Der tales om fuld offentlighed, og man kan jo med virkelig fuld ret spørge: hvad er det egentlig? Der er jo aldrig nogen, der har foreslået fuld offentlighed. Det, der er tale om her, er noget, der er begrænset af en lang række rimelige og gode hensyn. Fuld offentlighed er det ikke; intet arbejde kan nogen sinde foregå i fuld offentlighed bortset fra brolægning af gader, som af naturlige grunde må gøre det.

Kan man også uden videre slutte fra Sverige? Er det, man har dér, virkelig fuld offentlighed? Er det ikke sådan, at det kun er en del af det, der svarer til vort forvaltningsapparat, som er underkastet den fulde offentlighed? Det svenske system er jo et helt andet med de små ministerier, som væsentligt beskæftiger sig med principperne, og så med direktoraterne, som har at gøre med enkeltsager. Der er også en lang række problemer om afgrænsningen af institutioner, ikke mindst fordi grænsen mellem det offentlige og det private jo i Danmark er forholdsvis flydende, og det er vi jo i det store og hele glade for. Vi har en lang række koncessionerede virksomheder og statsunderstøttede virksomheder, som løser offentlige opgaver, og hvor man af praktiske grunde siger det er bedre sådan. Er det en offentlig forvaltning, eller er det det ikke? Der er et stort antal problemer, som jeg slet ikke synes man har været tilstrækkelig inde på hidtil, også af den grund, at det offentlige opgaver jo forandrer sig konstant; det ser man jo meget tydeligt, når man beskæftiger sig med nogle af de formuleringer, der anvendes omkring disse problemer.

Ordføreren for forslagsstillerne har i sin fremsættelse af lovforslaget bl. a. talt om, at der skulle skabes garantier for en bedre forvaltning, der fuldt ud tilgodeser hen-

synet til de borgere, hvis sager er til behandling, og siger videre, at sagerne bliver bedre oplyst, før afgørelsen træffes. Dermed tænker man jo på en bestemt del af det offentlige virksomhed, nemlig den, hvor så at sige borgerne og det offentlige er modparter, hvor der er tale om en ansøgning i en eller anden form fra borgerne til det offentlige. Men et meget stort antal af de sager, som man beskæftiger sig med i det offentlige i vore dage, er jo, om jeg så må sige, sager om assistance til borgerne, hjælpevirksomhed af den ene eller den anden art, en klientbehandling, hvor borgeren ikke er modpart, men hvor borgeren søger det offentlige, de offentlige institutioners, hjælp på en eller anden måde. Det er jo en helt anden statsfunktion end den gamle, hvor staten altså var noget, der stod så at sige over for borgeren på den anden side af en skranke.

Det er jo godt, at staten også i praksis virkelig er blevet et serviceorgan for borgerne, og at staten ikke skal føles som det fremmede og det fjendtlige. Jeg synes, at flere af de formuleringer, der er blevet anvendt af andre ordførere, i alt for høj grad sådan stammer fra den fjerne tid, da staten var ét og borgerne var noget andet, og hvor borgerne skulle væge sig mod staten. Hvis der virkelig er grund til stadig væk, at borgerne skal væge sig mod staten, er det jo, fordi det ikke er lykkedes at få staten til at blive det organ for den demokratiske folkevilje, som må være meningen efter 1848-49 i hvert fald. Staten er borgernes stat, forvaltningen er borgernes forvaltning og handler kun på borgernes vegne. Når den har fået særlige opgaver, er det jo netop på folkets vegne, den har disse opgaver.

Forslagene, hvad enten det er dette forslag eller andre, om fuld offentlighed i forvaltningen tjener naturligvis også i nogen grad dette synspunkt, idet man taler om, at forvaltningen skal underkastes offentlighed, pressen skal få mulighed for at følge tingene; man understreger altså, at der er denne sammenhæng mellem folket og forvaltningen. Jeg synes, det er rigtigt, og jeg vil mene, at det vil være en langt sundere situation, at pressen har ret til at komme med tingene og har ret til at offentliggøre de virkelige dokumenter, end den nuvæ-